

EKL KARJATAMISINSTINKTI TESTI HINDAMISJUHEND

Kinnitatud EKL Karjakoerte Kogu eestseisuse koosolekul 08.05.2019

Kinnitatud EKL Volinike koosolekul 28.05.2019

Jõustub alates 01.06.2019

Sisukord

1. Testi korraldamine	2
2. Instinktitesti käik.....	2
3. Hindamine	2
4. Hindamiskriteeriumid	3
5. Hindamiskaala.....	3
6. Üldmulje ja koondhinnang.....	5
7. Lõpphinnang.....	5
8. Tulemuste märkimine katseprotokollis.....	6

1. Testi korraldamine

1.1 Karjatamisinstinkti testi võib korraldada eraldiseisva üritusena või osana karjatamispäevast.

1.2 Kui koerajuht registreerib koera instinktitestile, siis ta nõustub sellega, et testi tulemused avalikustatakse.

1.3 Karjatamisinstinkti test on avalik ja seda võib tulla jälgima.

1.4 Testi hindav kohtunik peab olema Karjakoerte Kogu poolt heakskiidetud.

1.5 Karjatamisinstinkti test korraldatakse vähemalt u 30m läbimõõduga ringaedikus.

1.6 Testil kasutatakse koeraga harjunud ja varem karjatamise treeningus osalenud kariloomi, Karja suurus soorituse ajal on 5-10 karilooma vastavalt olukorrale. Kohtunikul on õigus määrata karja suurus ja otsustada kariloomade vahetamise vajadus.

1.7 Instinktitest kestab seni, kuni koeral karjatamisinstinkt avaldub või koera ei huvita kariloomad üleüldse. Üldiselt kestab test, sõltuvalt koerast, umbes 15 minutit. Juhul kui koera kariloomad ei huvita, katkestatakse test ja kohtunik otsustab, kas soovitada koerale kordustestimist peale täiendavat sütitamist.

2. Instinkttesti käik

2.1 Koerajuht suundub koos koeraga karjamaale, kui kohtunik annab talle selleks loa. Alguses on koer pika rihma otsas, mis kinnitatakse kas tavalise kaelarihma (mitte poova) või trakside külge. Esmalt vaatab kohtunik koera huvi kariloomade vastu ja veendub samal ajal, et koer ei oleks kariloomade suhtes agressiivne. Koera võib rihmast lahti lasta ainult siis, kui kohtunik annab selleks loa. Kui koeral puudub alguses huvi karjatamise vastu, siis proovib koerajuht seda huvi tekitada.

2.2 Testil mõõdetakse ka koera instinkti karja valitseda (kontrollida), koera mentaalset vastupidavust ja koera soovi teha koostööd koerajuhiga. Kohtunik annab lisaks üldise kommentaari koera tegutsemise üldmuljest ning lõpuks kirjaliku ja suulise lõpphinnangu.

3. Hindamine

3.1 Karjatamisinstinkti testil on neli kriteeriumit:

1. Huvi
2. Kontroll
3. Mentaalne vastupidavus
4. Koostöö

3.2 Igale testil osalenud koerale koostatakse kirjalik hinnang kriteeriumite kaupa.

3.3 Tulemused saadetakse katsekorraldaja abiga EKL-KAR-le teadmiseks ja avaldamiseks vähemalt kahe nädala jooksul.

4. Hindamiskriteeriumid

4.1 Kui koer on kariloomadest huvitunud, jälgitakse, mida koer oskab:

- Kas läheneb julgesti kariloomadele
- Kas suundub oma-algatuslikult ringi ümber karja
- Kas hoiab sobivat kaugust karjast
- Kas otsib ja hoiab tasakaalupunkti karja taga
- Kas jooksub või ajab kariloomi taga
- Kas kogub eraldi sattunud kariloomad karja juurde kokku
- Kas julgeb tasakaalupunktis püsida ja karja kontrollida

4.2 Kui koer tuleb kiiresti kariloomade juurest ära, jälgitakse milline on koera mentaalne seisund (pingetaluvus):

- Kas kardab karjatatavaid loomi ja on pinge all
- Taastumine, kas suudab ennast koguda
- Kas naaseb tagasi töötama või koerajuhi juurde

4.3 Jälgitakse kuidas koostöö väljendub:

- Kas soovib töötada oma lõbuks või koerajuhi pärast
- Kas soovib vaid karja laiali ajada ja lõbutseda
- Kas soovib ise kariloomade liikumist kontrollida neid aia vastas või koerajuhiga tasakaalupunktis püsides paigal hoides
- Kas toob karja koerajuhi juurde
- Kas kuulab juhendamist (käsklusi)

4.4 Head karjatamisinstinkti omav koer:

1. soovib minna ümber kariloomade karja taha
2. toob kariloomad koerajuhi suunas
3. kuulab ja täidab täpselt antud korraldusi

5. Hindamisskaala

Huvi:

5	Koer on kariloomadest huvitatud ja ta keskendub neile. Koera kõrvad on „lukus“ ja ta on fokuseerunud kariloomadele. Ümbrus on koera jaoks ebaoluline.
4	Näitab üles suurt autoriteeti. Töötab rõõmuga ja loomulikult. Huvi säilib kogu hindamise aja.
3	Koer näitab üles piisavat huvi ja autoriteeti. Läheneb kariloomadele enesekindlalt.
2	On kariloomadest huvitunud, liigub neile lähedale. Koer on veidi ettevaatlik kariloomade suhtes.
1	Koer on veidi huvitunud kariloomadest, kuid hoiab suurt vahet nendega. Koer on ebakindel.

0	Kariloomad ei huvita koera üldse.
---	-----------------------------------

Kontroll:

5	Koer kontrollib karja täielikult, hoiab koerajuhiga tasakaalupunkti. Võib kariloomi vastu aeda suruda ja koer tuleb vägisi sellest seisust ära tuua.
4	Omab tugevat autoriteeti kariloomade ees. Liigub ümber karja ja otsib tasakaalupunkti. Toob karja koerajuhi suunas.
3	Läheb ümber karja lammaste taha. Proovib kariloomi kontrollida. Ajab kariloomad aia äärest lahti ja eraldunud loomad tagasi karja. Ei purusta karja, vaid hoiab seda koos. Näitab üles ajutist karja kontrollivõimet. Suudab taastuda ja töö areneb.
2	Proovib liikuda ümber karja kariloomade taha. Läheb põgenenud kariloomadele järgi ja peatab need.
1	Jooksutab kariloomi. Ei too kariloomi koerajuhile ja ei lähe põgenenud loomi ära tooma.
0	Koer ei saa aru, mida ta kariloomadega peaks tegema. Käitub eesmärgipäratult. Põgenenud kariloomad jäävad tähelepanuta.

Märkus: Koera vanust tuleks arvestada. Noore koera mentaalne võimekus ei ole veel tugev.

Mentaalne vastupidavus:

5	Peale koera jõuliselt kariloomadest eemale juhtimist, läheb ta algul kaugemale, kuid tuleb ikka uuesti ja uuesti tagasi. Mentaalne vastupidavus on suurepärane.
4	Koeral on hea mentaalne vastupidavus. Ta on juhitav, ei jää pingesse, vaid jätkab töötamist.
3	Koeral on tahtmist töötada, ta ei reageeri väikestele segajatele ega survele, unustab ebameeldivad asjad.
2	Koer töötab, kuid ei talu survestamist, jääb pingesse ja/või tema sooritus on ajutiselt häiritud.
1	Koer reageerib tugevalt segajatele, ei suuda täielikult kariloomadele keskenduda.
0	Juhul kui koerajuht koera keelab, jääb koer pingesse ja lõpetab töötamise.

Koostöö:

5	Suurepärane koostöövõime. Reageerib korraldustele hästi. Võtab vastu ka kerged juhtimiskäsud. Töötab koerajuhi jaoks.
---	---

4	Hea koostöövõime ja juhitavus. Koer töötab koerajuhi jaoks päris hästi ja kuuletub talle.
3	Ajutine koostöö. Koer on juhitav, kuid tegelikku ja püsivat koostööd ei ole märgata.
2	Nõrk koostöö. Koer töötab vahete-vahel ka koerajuhi jaoks.
1	Halb koostöö. Koer ei taha enamasti koerajuhi jaoks töötada, vaid teeb nii nagu talle meeldib.
0	Mingit koostööd ei ole. Võimatu koera juhtida. Koer ei kuula, töötab omaette.

Märkus: Hinded 0 ja 1 ei tähenda halba koera. Koer ei kuula juhtimist.

6. Üldmulje ja koondhinnang

6.1 Selles osas kirjeldatakse üldmuljet koera tegutsemisest instinktitesti ajal. Samuti lisatakse muud märkused, mida ei saa kanda eelmistesse osadesse.

Mida teeb	Töötab, jookseb, haugub (stressis/muu põhjus), seisab, istub, ootab, väldib tööd.
Mulje tööst	Töötab pikaajaliselt, on kontrolliv ja domineeriv. Töötab katkendlikult, vahete-vahel.
Meeleolu	Keskendunud, aktiivne, normaalne, rahulik, rahutu, ülierk, ebakindel.
Julgus	Julge, loomulik, kaalutlev, tundlik, leebe, arg, väldib.
Koolitatus	On koolitav, ei ole koolitav.

7. Lõpphinnang

7.1 Instinktitesti läbimiseks peab koer saama: kriteeriumite „Huvi“, „Kontroll“ ja „Mentaalne vastupidavus“ punktide keskmiseks väärtuseks vähemalt 3.

7.2 Kriteeriumi „Koostöö“ punktid ei mõjuta testi tulemust.

7.3 Kui saadud punktide keskmine on väiksem kui 3, siis võib kohtunik soovitada testi kordamist juhul, kui koera karjatamisinstinkt pole veel ärganud. Kordustestidel ei ole piirarvu.

7.4 Agressiivselt käituva koera sooritus katkestatakse koheselt ja koer peab lahkuma testi tegemise alalt.

8. Tulemuste märkimine katseprotokollis

8.1 Karjatamisinstinkti testi sooritamise punktid märgitakse järgmisel kujul:

Sooritatud See tähendab karjatamise instinkti olemasolu kõikides kohustuslikes osades (1-3)	
Linnukesega märgitakse ruut sõna „Sooritatud“ juures + näidatakse alamosade punktid + märgitakse osade 1-3 keskmine hinne	(x) Sooritatud 4-3-3-2 3,33
Mittesooritatud See tähendab, et kõikides kohustuslikes osades karjatamise instinkt ei avaldu	
Linnukesega märgitakse ruut sõna „Mittesooritatud“ juures + näidatakse alamosade punktid Kordustestimine on soovitatav. Märgitakse linnuke ruutu „Jah“ või „Ei“	(x) Mittesooritatud 3-2-2-2
Katkestatud Koerajuhi poolt	
Märkuste lahtrisse tekst: +katkestatud koerajuhi poolt, + põhjus	
Katkestatud Kohtuniku poolt	
Märkuste lahtrisse tekst: +Katkestatud kohtuniku poolt +põhjus	